

NOVINE

SLOVENSKE KRATINE

Naročnina na 1/4 leta 5 Din., na posamezni vslov 6 25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. Od 1. julija doma 6 Din. več, v inozemstvo 12 Din. več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo i uprava M. SOBOTA, Križova ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din., mali oglas do 35 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasi 15% dražji. — Popust od 5—50%. — Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Brezposelnost, rana človeštva.

Kak naraščajo vode, gda se začne topiti sneg, tak narašča v današnjem sveti brezposelnost. Po zadnji cenitvaj je na sveti okoli 36 milijonov brezposelnih. Četudi tu pa tam pri sezonskih delavcaj nastopi začasno izboljšanje položaja, vendar povprečno število zmerom bole raste. Zato je brezposelnost delavskih množic postala državno politični problem velke važnosti. V dobi kapitalističnoga procvita so milijonska mesta i industrijska središča požirala na jezero delavskih moči i je vabila z dežele — kmetov v mesto; zdaj pa gda ves današnji razvoj zastaja, gda moderni mašini najnovejšega izuma nadomestujejo človeško delo, se pred temi delavci palig zapirajo vrata fabrik. Nikelko časa ešče pomaga brezposelna podpora; gda pa preminé določen čas, te podpore pa grozi lahkota i siromaštvo pa obup.

Na deželi — kmetaj se vplivi toga razvoja ešče tak hudo ne občutijo. V kmetski vesi je ešče za vsakšega, šteri šče delati, telko delo, ka njemi ne trbej trpeti najhujše stiske. Liki inači je pa v vekših mestaj i industrijskih krajaj. Šteri je brez dela, šteri nima podpore, tomi preostane ešče samo eden izhod, ka se poda na cesto i si s petlanjem poišče vsakdanašnji kruh. Liki to je samo začasna rešitev, štera je tudi ne za vsakšega. Posebno oni, šteri maje družine.

Naraščajoča stiska i siromaštvo pa žené ljudi v obup, dugotrajno brezdelje brezi vüpanja na bolše čase jim lomi duševne sile. Šteri več ne ve za nikšo pomoč, šteri mora gledati, kak njemi propada družina i vmira, tak človek potem postaja vedno bole dovzetan za lepe oblübe političnih kričačov, čeravno so te oblübe prazne reči. Zavolo toga spremla gospodarsko krizo tudi politični radikalizem, bodisi ka v toj ali v oni obliki. Delavec, šteri po svojih dozdašnih izkušnjaj vidi pred sebov samo brezvüpnj nič, bode včasi s celim srcom sledo govorniki, šteri njemi pripoveduje, ka mora priti nekši preobrat, šteri bode prineseo palig zlato dobo za delavca, gde bode dosta dela, dosta pe nez i dosta kruha za vse. Tak postaja brezposelno pitanje tudi pitanje postoja socialnoga reda.

Dosta ljudi je, šteri pravijo, ka so mašine krive zdajšnje stiske i te ogromne brezposelnosti. Pravijo, ka so v zadnjih desetletaj inženirji zmerom gradili bokše i vekše število mašinov. Tej mašini so izpodrivali zmerom vekše število delavcov od dela i kruha. Mašini so množili množino blaga, pa tudi armado brezposelnih. Zato postaja ravno pri delavcih žela po odpravi i porušenja mašinov vedno moč-

nejša. Svet kriči po deli za brezposelne, zavolo prevelke proizvodnje padajo cene i se blago kopiči, medtem ka narodi obubožavajo ob rastočih socialnih dajatvaj. Mrtvi mašini, da so krivi grozeče nevole.

I ravno se mamó mašinam zahvaliti za celo udobnost našega življenja: velki deo naše, hrane, knjige i jezero drugih potreb nam danes davle mašin.

Ali je krivda na mašinaj? Premislimo sledeči primer:

Fabrika je delala prle s 50 delavci. Nato so iznašli mašin, šteri napravi v istom časi, kak prle delavci, ešče ednok vekšo količino blaga. Za postrežbo rabi mašin samo ešče 15 delavcov. Podjetnik, šteri se itak nahaja v težkoj borbi za obstoj z drugimi podjetji, odslovi nato 35 delavcov, šteri ostanejo zdaj brezi kruha i zaslužka. Tak si podjetnik ohrani plačo 35 delavcov i zasluži pri blagi dvakratni dobiček. Brezposelna armada delavcov njemi ponüja delo za nižjo plačo i on lejko zdaj znižá celo že plačo ostalih 15 delavcov. Brezposelno delavstvo postane navezano na podporo države, štera jo plačuje le po zvišanji socialnih bremen. Zavolo zvišanih bremen trpi celi narod. Blaga ne more več kupovati v takši meri kak prle i končno zastane celotni gospodarski aparat z vsemi mašinami vred. Krivda pa je v tom, ka je vživao neporedno dobroto mašinov samo podjetnik i ne delavci v obliki krajšega delavnoga časa ali znižane plače.

V tom prinosi je zadosta dokaza za gnilobo denošnjega gospodarskoga i družabnoga reda. Ne je v mašinaj nikša krivda, liki edino v ljudstvi, šteri jih v namišlenoj osebnoj slobodi šče izrablati samo v lastiven prid i v toj slepoti žene celi narod v nesrečo. Stanovi pozablajo na medsebojno vezanost i ob bolehanji ednoga uda vsega narodnoga telesa razboli celo telo.

Gde je torej izhod. Mašinov ne bode trbelo rüšiti, pač pa bodo morali narodi popunoma izpremeniti pojmovanje svojih dužnosti do brata i soseda i se palik znajti v dühi lübezni i pravice. Potem bode mašin narodom blagoslov i pot zmerom k vekšomi blagostanji. Če pa narodi toga ne bodejo šteli ali pa zmogli, pa je bokše, ka porüšijo vse mašine i se vrnejo v stoletja nazaj.

V zagovor častitoga moža Antona Martina Slomšeka.

Na občnom zbori „Zavednosti“ 29. avg. t. l. je g. Titan Janez, medicinec iz Kroga, napadno Novine zavolo našega častitlivoga moža A. M. Slomšeka. Pravo je, ka so Novine nikaj ne vredne zatogavolo, ar pišejo od Slomšeka.

V zagovor tomi — mogoče največkšmi Slovenci v vsakšem pogledi — bodi posvečeno par reči. Vsi Slovenci se trüdijo, ka bi kem bole počastili moža, ki je izpovedao svojo slovensko narodnost v časi, kda je to greh bilo po mnenji naših nasprotnikov. Hrvatske i srbske novine z vsem priznanjom pišejo od toga narodnoga būditela, po šterom je slovenstvo stanolo iz jezeroletnoga robstva.

Pa ne samo Slovani, nego vesolna katoličanska cerkev, v šteroj so vsi narodi združeni, slavi našega Slomšeka i ga šče podignoti na svoj oltar. Jezeropetsto dečkov je pribežalo na njegov grob, ka v vročoj molitvi skaže čast njemi, ki je vcep-lavao pravo krščansko vero v slovenska srca. Dnestjedan so se vse cerkvi v našoj püšpekiji posvetile njegovoj časti. Na sto i sto drugih proslav i govorov se je vršilo njemi v slavo. Še zdaj se obračajo ništer-na srca k njemi v gorečoj molitvi i pototolaženi odhajajo.

Tudi naše Novine so štele počastiti Slomšeka i povedati našim ljudem, ka je živo mož, šteri je kak püšpek sejao istino sv. evangelija v domačoj reči.

Ponizno so prinašale Novine članek za člankom od Slomška — ka bi mogle vgoditi njemi, šteri je bio nadvse ponizen. Lübezen do vere i slovenskoga naroda je bila njegova najlepša jakost poleg drugih jakosti. V tom so počastile Novine našega častitlivoga püšpeka. A vseedno se je najšeo g. Titan Janez, šteri je izjavo, da toga ne bi smele. Telko v zagovor gorečemi dühovniki i najboušemi Slovenci.

Akademik.

Slovanski narodi.

Med svetovnov bojnov smo videli, ka so se naši ljudje z ruskimi bojnimi zgrablenci hitro razmili. Kak to? Zato, ka so Rusi Slovani kak mi Slovenci. Pred kratkim sem čuo govornika, šteri je nazvao Slovane z „naši bratje po krvi i jeziki“. Če so nam ostali Slovani „bratje po krvi i jeziki“, je dobro, če nikelko povemo o go-govorici bratskih slovanskih narodov.

Nemški profesor je trdo, ka sta si slovenščina i hrvaščina dosta bole podobnivi med sebov, kak različna nemška narečja. Hrvatje i Srbi gučijo isti jezik, samo ka Hrvatje pišejo v latinici. Slovenci, Hrvatje, Srbi i Bolgari: to so štirje jugoslovanski rodovi. Severoslovanom prištevamo: Čehe, Slovake, Poljake i Ruse. Glede Malorusov, Rusinov aii Ukrajincov do bojne dobe je ne bilo gotovo, ali so naj deo Rusov, ali pa naj tvorijo poseben narod. Kajti

Svet reši samo lübezen Jezušovih ran! V te namen širite Novine!

v carski ruski državi je vladao za Ruse, Malorusu i Belorusu samo eden pismen jezik, namre ruski.

Vzemimo ništerne reči. Slovenec, Hrvat, Srb, Čeh, Poljak, Malorus pravi: voda, Rus pravi vodá. V ništernih rečah je ruščina slovenščini bliža nego češčina ali polščina. Rus pravi: gavaril paruski, t. j. govoriti po rusko. Čeh pravi mesto govoriti: mluviti, Poljak: mluvic. Ali pa vzemimo reč: gospod. Rus pravi: gaspadjin, Srbohrvat: gospodin. Poljak, Ukrajinec i Čeh pa: pan. Kak podobni so si slovanski jeziki med seboj, kaže reč: glava. Čeh pravi: hlava, Malorus: holova, Rus: galavá, Poljak: gvová, Srbohrvat: glava. Ruski jezik je jako mehki jezik, Češki i poljski jezik sta pa bole trda. Lejko bi naštel ešče dosta podobnih reči, liki že iz tej se vidi podobnost slovanskih jezikov.

Širitelje!

Šritete lendavskoga sreza prosimo, ka pridejo zdaj v nedelo 2. oktobra v Črensovece v Naš Dom popoldnevi ob treh. Naj prinesejo s seboj nabrano naročnino pa imena naročnikov z hišnov številkov. Šritelje sobočkoga sreza naj ne hodijo, tisti do tam bliže zbrani ob drugoj priliki, ka se bo pravočasno naznanilo. — NOVINE i MARIJIN LIST.

Naša gimnazija

Že skoraj en mesec traja pouk na našoj gimnaziji pa ešče zmerom je ne vseh profesorov. Falijo ešče štirje profesorje. Tak, ka zdaj moreta biti v prvih razredaj razrednika učitelja. Tudi pouk je ešče ne reden, v ništernih razredaj majo šole samo po dve ali tri ure. Zato se obračamo na prosvetno oblast, ka nam naj pošle ešče ostale profesore, ka ne bodejo trpeli pri tom škoda naši dijaki.

Horvat Franjo:

Od pastira.

(Pravljica.)

Gda nastopi noč, se spremenim v človečo podobo. Ti me lahko rešiš. Tri dneve moraš zdržati i rešeniva bova oba. Ne boj se, pastir! Tū maš fūček. Kda ob prvim zafūčkaš, pride k tebi polovico zavcov. Kda ob drugim zafūčkaš, pridejo vsi zvün ednoga. Gda tretjikrat zafūčkaš, pride zadnji. Vsi bodo pokorno šli s tebov domo.

Komaj je to povedala, je kraljična preminola.

Kda se je delao dén i je prišetivala zlata zora, je pastir zafūčkao. Prišlo je polovico zavcov. Kda je zafūčkao drugoč, so prišli vsi zvün ednoga. Kda je tretjikrat zafūčkao, je prišeo zadnji. Bio je ves krvavi i spoškrabani. Pastir ga je vzeo v roke i ga pobožao.

Pa se je zavec oglaso:

„Ar maš tak smileno srcé, ti ovadim, gde sem bio tak dugo: Comprnica me je mela pri sebi i me ne štela spūstiti, kda si dvakrat sfūčkao. Kda si tretjikrat sfūčkao, sem njoj vujšeo i pribežao k tebi. Ne boj se pastir! Kda boš v nevoli, me pozovi!“

Pastir je vzeo žveglo i igrao veselo proti domi, tak, ka so celo zavci plesali okoli njega.

Gda je prišeo na dvor, ga je že ča-

Izjava.

Podpisani Kolar Ivan, posestnik iz Črensovcy, obžalujem, da sem očital vodstvu Hranilnice in posojilnice v Črensovcih, da nepravilno vpisuje v hranilne knjižice, ker to ne odgovarja istini. Priporočam Hranilnico in posojilnico v Črensovcih vsakemu kot popolnoma sigurni zavod, ki v teh slabih časih še v največji meri zamore izplačevati hranilne vloge.

Črensoveci, dne 22. septembra 1932.

KOLAR IVAN.

Politični pregled.

Naš parlament bode otvorjen. Oktobra 5. so vsi poslanci iz cele države pozvani v Beograd. V parlamentu bode govor o kmetijskih dugaj.

Nemčija odpovedala Jugoslaviji trgovinsko pogodbo. Odpoved je pripisovati predvsem interesom nemške vlade, ka zaščiti nemško kmetijstvo. Dozdajšnja pogodba je potekla s septembrom i v kratkom se začnejo pogajanja za sklenitev nove pogodbe. Nemčija šče ščititi svoje kmetijske izdelke, zavolo zahtev svojih veleposestnikov. Na drugi strani pa išče trg za svojo jako močno industrijo. Nemški carinski politiki se je posrečilo, ka se je domača produkcija dvignila. Izvoz v Nemčiji stalno pada, tak je Jugoslavija izvozila l. 1931. samo ešče za 543 milj. din, napram 791 milj. din. predlanskoga leta.

Pete volitve v Nemčiji se bodejo vršile letos 6. nov. Vlada diktature jih je vseedno razpisala, čeravno se je mislilo, ka jih sploj ne de razpisala. Vlada vūpa, ka bodejo narodni socialisti, štere vodi Hitler, telko spadnoli, ka bode zrastle Hugenbergova nacionalna stranka, šteta edina podpira diktatorski Hindenburgov kabinet. Splošno se pa pričakuje, ka bode katoliški centrum, šteteroga vodi Brüning, bavarska ljudska stranka i socialni demokrati ostali

pri zdajšnjem številu glasov, komunisti pa bodejo najhitreje palik nikelko narastli.

Nemčija je odklonila sodelovanje na razorožitvenoj konferenci. Nemška vlada je poslala predsedniki razorožitvene konference pismo, v šterom naznanja, ka se sej konference ne bode več udeleževala, zato ka razorožitvena konferenca je ne priznala nemške zahteve po enakopravnosti. Nemčija nema nikše garancije, ka pride do razorožitve velesil. — Državna vlada je včasi naročila ladjedelnici v Wilhelms-havni, naj včasi začne graditi velko oklopnico.

Burgenlandski Hrvati slavijo prihodnje leto štiristoletnico naselitve v deželj, gde se zdaj nahajajo njihove vasi i trgi. Tū je nekoč prebivao rod panonskih Slovincov v lastni državi. V narečji burgenlandskih Hrvatov je ešče dosta sledov stare panonske slovenščine.

Madžarski ministerski predsednik Karolyi je morao odstopiti. Vrgla ga je njegova lastivna stranka, zavolo njegove nesamostojne politike, šteteri je bio jako pod vplivom grofa Bethlena.

Ka se pripravlja v Austriji? Austrijski listi poročajo, ka se tūdi v Avstriji pripravla po nemškom načini vlada, šteta se bode predvsem naslanjala na zavūpanje predsednika republike i po svojih ukrepaj šla v slučajih potrebe prek parlamenta. Inači povedano: v Austriji se uvede diktatura.

Doma i po sveti.

Teštament prof. Dr. Seipla. Pokojni austrijski večkratni ministerski predsednik prof. Seipel je zapūsto edino svoje bogastvo, štetero je meo, najmre velko knjižnico, samostani, v šterom je stanūvao. V počastitev spomina velkoga pokojnika bodo preuredili dve hiši, v šterih je pokojni profesor stanūvao, v muzej dr. Seipla. Pokojni je nikšega drugoga premoženja ne zapūsto, zato ka je ves svoj penez sproti razdelo med siromake.

Bodoča žena po Hitlerovih vučenjajakaj. Nemški voditeo narodnih socialist-

kala comprnica. Mela je v rokaj velki nož. Štela je zavce. Preštela je vse. Kda je pastir zapro dveri na štali, je vzišlo sunce.

Comprnica je pelala pastira v hišo brez oken. Samo odzgora je bila velka luknja, nad štetero je prihajala svetlošča v sobo.

Gda se je zmračila, je prišla comprnica i njemi pravila:

„Nojcoj boš šo sekat log. Tristotrese-ti drev moraš podreti do zore. Če toga ne napraviš, si sin smrti. Prvle kak sunce vzide, moraš biti doma.“

Pastir je žalostno sedo v svojoj sobi i tužno premišlavo. Gda je ponoči minolo, ga je comprnica zgonila i njemi pokazala prostor za sekanje lesa. Šo je k vodi, zaigrao žalostno, šče bole kak prvo noč:

„Ptica, ptica, ptičica,
tū je tvoja hišica,
odpri hišna vratca,
splavaj tvoja barčica!“

Zašūmelo je nekaj okoli njega. Pred njega je stopila kraljična, šče lepše kak prvi večer. Pobožala ga je po lici i njemi pravila:

„Ne boj se, dober pastir! Pomagala ti bom pá. Tū maš sekirico zlato. Povej njoj: Sekaj! i sekala bo. Povej njoj: Klesti! i klestila bo. Drva bodo sama vkūp šla. Stebla po sebi. Samo zaspati ne smeš. Če zaspiš, sva oba zgūbleniva.“

Kraljična je preminola.

Pastir je šo na delo. Pastir je zapovedao sekirici i delala je, sekala, rūšila drevje, klestila veje. Vse je šlo lepo v kūpe. Pastir pa je igrao lepo, ka ne bi zaspao. Oči so njemi bilé trūdne, zaspane. Zafūčkao je na fūček i pribežao je k njemi zavec.

Pastir njemi je pravo:

„Če bi šteo zaspati, me škrabni po roki ali vjej. Zaspati ne smem.“

Tak se je pastir včakao zore. Drevje je bilo posekano, okleščeno i ščiščeno. Gda je comprnica zaglednola vse v redi opravleno, njemi je dala dvojno hrano i njemi pravila:

„Dve noči si vse dobro opravo. Šče edno noč maš pred sebov. Bujti boš mogeo pozoje s tremi glavami. Če ga ti ne vmoriš, vmori on tebe.“

Nato ga je zaprla v sobo, kak drugo noč.

Pastir je premišlavo. Bojao se, ka bi ga pozoj bujo. Rad bi rešo lepo kraljično iz rok comprničinih. Lego si je na slamo i trdno zaspao. Spao je celi dén i celi večer.

Malo pred polnočjov je prišla comprnica i odprla dveri.

Pastir je stano, se najo i se napoto na delo. Comprnica je šla z njim i njemi pokazala strašanski ograd. V njem je bila mlaka, v mlaki pa se je kopao pozoj s tremi glavami. Iz nosnic, iz vūst i iz oči so njemi goreli strašni plameni. (Dale.)

tov Hitler bo, gda pride na vlado, tudi gledao na to, ka se nemško pleme izboljša i očisti tujih primesov. Njegov veščak Darré pravi, ka je od 100 žen samo 14 brezi hib. Da se obvarje dobro pleme, bode obstojao poseben urad, ka bode tiste, štere se bodo štele poročiti, razdelo po skupinaj. V Hitlerovoj državi se bodejo n. pr. žene delile v štiri skupine. V prvo skupino bodo spadale žene, štere bodejo po fašističnom mišljenju popolnoma sposobne za zakon. Tej bodo samo okoli 10 procentov vseh nemških žensk. Te si bodo smele poročiti samo plemstvo. Hitlerovi plemiči ne bodo smeli vzeti v zakon žen drugih skupin, ar ovači bodo kaznovani. V drugo skupino spadajo sumlive žene. Te žene so brezi hib, samo njihovo življenje je ne vredi i lejko pridejo v prvi razred, če dobro prebijejo posebno očiščevanje i minejo sumlivi znaki. V tretjo skupino pa pridejo žene, štere so ne čistoga nemškoga plemena. Te žene se smejo poročiti, ne smejo pa meti dece. Ženam štrte skupine pa bode država sploj prepovedala se poročiti. Tej žen se bodejo vsi ogibali. Žene tej skupin bodejo prisiljene nositi znak, v šteru skupino spadajo.

Profesor Jovanovič i tovariši pred sodniki. Proti obstoječemu redi so delovali v Beogradu univ. profesor Dr. Jovanovič i njegovih 11 tovarišov. Proti vsem se je začnola te dneve kazenska razprava pred sodiščem za zaščito države. Obtoženi so med njimi tudi dve ženski, ovi drugi so povečini uradniki i eden zdravnik. Obtožnica njim očita, ka so štampali i razširjali nekšo knjigico, v šteroj napovedujejo gospodarski polom naše države i grajajo denešnji režim. Razprava bode trpela več dni.

Gorgulova glava je odletela. Ruski zdravnik Gorgulov, morilec predsednika francuske republike je bio pred ednim tjeđnom v Parizi usmrčen. Giljotina — sekira njemi je odsekala glavo.

Gandhi gladuje. Velki voditeo indijskoga naroda Gandhi je začno v zapori z gladnim štrajkom, zato ka Anglija nešče ugoditi zahtevam indijskoga naroda. Izjavo je, ka ne bode nikše hrane vzeo tak dugo, dokeč Anglija ne bode dala pravic narodi, štere že dugo časa prosí. Zdaj njemi je že večkrat prišlo slabo.

Strašne žrtve. V Afriki na meji med Alžirrom i Marokom je zgrmeo v prepad vlak 1500 vojaki francuske tujske legije. Nad sto vojakov je mrtvih, ništerni popunoma razmesarjeni. Brezi glave, rok i nog.

Navuk komunizma. Nekši ruski bolševik je razlagao polskomi kmeti navuk o komunizmu i pravo: „Nekak ma konja pa ga da občini za splošno rabo občanov.“ — Kmet pa pravi: „To je lepo!“ — Bolševik: „Pa pravimo, ka maš ti kravo. Ali jo boš dao občini?“ — Kmet: „Jako rad!“ Bolševik: „Ali pa tele ali kozo, ali bi jo tudi dao?“ — Kmet: „Zagvišno bi jo dao!“ Bolševik: „I svinjo tudi?“ — Kmet: „To je tak: nemam konja, ne krave, ne teleta, ne koze, svinjo pa mam. Liki kak pridem do toga, ka bi drugim davao svojo svinjo?“

Slovenska krajina.

— **Nočni obisk v Črensovcih.** V noči od 22. na 23. septembra so Črensovci meli poseben obisk. Obiskala jih je edna zmešana ženska z D. Lendave. Sirotika je poznala Črensovce, ar se je tñ narodila. Strašno je kričala i jokala, ka je ljudi groza obhajala, zato je vse zapiralo dveri pred njov. Okoli polnoči je kamenja začela lu-

čati na farof i g. kaplani okno prebila. Za tem je začela kričati, kak slabi so duhovniki v Lendavi. Za tem se je napotila proti uredništvu Marijinoga lista, gde je več rož potrgala rekši, ka je ona sadila. V nekoj hiši so jo zaprli notri pa je potrla okno i skoz njega vujšla. V drugoj hiši je skoz okno štela notri iti — a so njoj to preprečili. V nekoj hiži so pa vsi skoz okna sposkakali, gda se je približala i kričala. Nekoga dečka je pluskala i bodikaj gučala, ar joj je ne šteo dveri odpreti. Drugoga dečka je davila pa njemi je gučala, ka drugo ne ve, kak deklet zapelavati. Po nekoj ženskoj osebi je plūvala i kričala, da je ona prišla v Črensovce za učitelico. Za učitelico se je vō dala pri nekoj kmečkoj hiši i začnola včiti i biti. Kda se je oča gor postavio, ga je zbrsala. Na žandarmeriji je rogatala, a je samo en orožnik bio doma — i je ne bila notri pūščena. Pri šoli je kričala, gde so jo tudi ne notri pūstili. „Vi Črensovčarje ste sami politikušje.“ Kda je na to mladi mož začeo poslanca zagovarjati i pravo, da je on poslanec, njemi je božno reč povedala i se proti njemi zagnala. beg, mogoče šče zdaj beži, če se ne stavo. Potem se je zagnala proti starejšemi moškomi, šteri je komaj vujšeo za nekši kukurčnjak. I tak je šlo to naprej celo noč. Bila je hiža, gde so si celo z vajatjov vrata zvezali, ka ne bi k njim mogla. Proti zajtri si je malo počinola pri dovici Raj Ani. Občina je sirotiko dala še predpoldnevom odpelati nazaj v Dol. Lendavo. Nočni strah, ki je obišo celo občino, se je po dnevi obrno v velikanski smeh. Sirotiko obžalujemo i joj nikaj ne zamerimo. Oblast pa prosimo, naj jo spravi v umobolnico.

— **Pisarna notarja KRIŽANA** je od 1. oktobra dalje v hiši g. Horvat Jožefa (brezalkoholna restavracija, kjer je bila prej trgovina I. Halmoš).

— **Izobraževalnomi društvi v Črensovci** se naznanja, ka se knjižnica v Našem domi ne bo odpirala kak dozđaj — predpoldnevom, nego vedno popoldnevi po večernici po svetkaj v Našem dom. Vodstvo Našega doma.

— **Našim akademikom in bogoslovcom**, šteri denešnji den odhajajo na svoje včenje, želemo obilne bože pomoči, ka k svojemi cili bliže pridejo i z ednim prosimo, naj naše liste podpirajo.

Gospodinski tečaj v Turnišču. Šolske sestre v Turnišču odprejo 15. okt. trimesečni gospodinski tečaj, če se zglati zadostno število deklet. Sprejmejo se tudi žene, ki se zanimajo za pouk. Za oddaljene je stanovanje v imenovanem samostani preskrbljeno. Plača se lahko većinoma z živežom i po dogovori. Zglati se lahko pismeno, če se priloži znamka, ali osebno v *Zavodl šolskih sester v Turnišču.*

— **Nova meša v Beltinci.** Dne 9. oktobra bo pri nas nova meša, štero bo darūvao č. g. Šaruga Matija. Toga dneva se veselijo stariše, bratje i sestre i rodbina, kak tudi cela beltinska fara. Ob toj priliki vabimo vse bližnje i dalešnje, da pridejo v Beltince, da dobijo novomešniški blagoslov. Vableni vsi!

— **Pozdrav nam pošila iz okolice Pariza** Miholič Štefan i nam naznanja, da je tam tudi velka suša, štera je skoro vse vničila.

— **Zveza živinorejskih društe**v za svetlolisasto govedo s sedežem v Beltincih razpisuje mesto molznega nadzirateljca. Plača po dogovoru. Reflektanti, absolventi kmetijskih šol zlasti oni, ki so že sodelovali pri rodovniških organizacijah, naj pošljejo svoje prošnje na gori imenovano zvezo z ostalimi osebnimi podatki do 10. oktobra 1932.

Sprévod . . .

Joj, oblačna je vsa néba bila;
sónce skrito med oblakmi šló je,
vse v nemiri, žalosti biló je;
vse je edna kapla skuzna bila . . .

Bio je spređod . . .
Joj, kak dosta lūdstva se je zbralo;
vence, rože, kepce, čisla djali
so na drevo i lūdje so stali;
samo mó srcé je potūvalo . . .

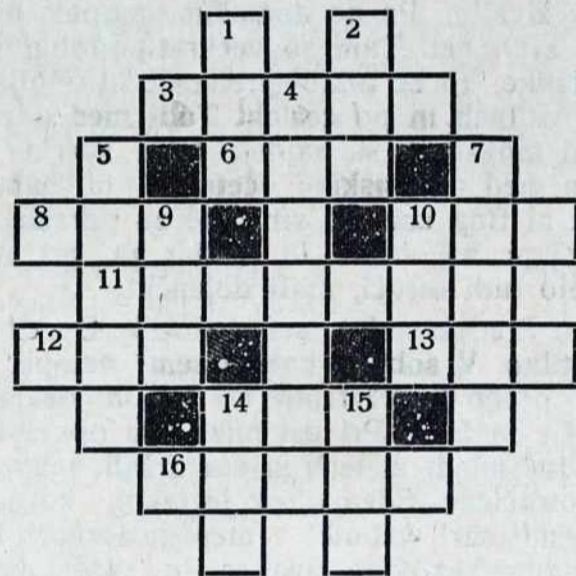
Bio je spređod . . .
Joj, kak lūstava duga vrsta šla;
najnaprej so čaren križ nosili
i za drevom čislo so molili;
oj, kak samo ga me pot je našla

Bio je spređod . . .
Joj, oblačna je vsa néba bila,
sónce skrito med oblakmi šló je,
vse v nemiri, žalosti, bilo je;
vse je edna kapla skuzna bila . . .

HORVAT FRANJO.

KRIŽALJKA.

Sestavo: VOGRIN ŠTEFAN, Rakičan.

Besede pomenijo:

Vodaravno:

3. vsako drevo ga má, 6. ime veselice,
8. opora staroga človeka, 10. nega hiše
brez njega, 11. váraš v Jugoslaviji, 12. so-
rodnik, 13. lepilo, 14. se vidi na razburka-
nom morji, 16. manják.

Navpično:

1. je v vūstaj, 2. les, 4. ves v Slov. Kra-
jini, 5. se najde na cesti, 7. sorodnik, 9.
nevaren človek, 10. se nūca pri hrani, 14.
mesto z pár hižami, 15. kmečka hrana za
jūžino.

Dva zmed tistih, šteri pravilno rešijo
to križaljko, dobita od sestavitela te vgan-
ke, Vogrin Štefana, vsaki edno knjigo. Re-
šitev je poslati 10 dni po prejemi te šte-
vilke na naslov: Vogrin Štefan, Rakičan p.
M. Sobota. Vgankari potrūdite se!

Dijaško polje

Misli k letošnjemu pešizletu „Zavednosti“

Da je že ugašal, ko smo prišli iz V. Polane in čakala nas je še 2 uri dolga pot do D. Lendave. Med nami so se nekateri vznemirjali in nas priganjali, naj hitimo. Najbolj se je razburjal predsednik. Nikdo izmed nas ni poznal dobre poti, ki vodi iz V. Polane v D. Lendavo in zato se je predsednik bal, da ne bi namesto v Lendavo prišli v M. Soboto, ali tudi kam drugam, recimo naza! v Beltince. To se pač lahko pripeti vsakemu potniku, ki v temi hodi po poti, katere ne pozna. Nam bi se to tem lažje pripetilo, ker smo bili pri g. župniku „preveč“ žejni in če je človek preveč žejen, tudi včasih preveč pije, če ima kaj. Predsednikov strah je bil torej tem bolj upravičen. Tajnik, ki je bil doslej s svojim kolesom prvi, je ostal sedaj zadnji. Peš je korakal ob svojem kolesu, ker ni imel luči in ne 75 Din, da bi jih v slučaju nesreče plačal za kazni. Predsednik pa je hodil med prvimi in se plašno oziral nazaj in ugotavljal, če se še nobeden ni zgubil. Ne vem, če je videl vse. Zdi se mi pa, da nas je videl več, kot nas je bilo v resnici. Kajti pri kozarcu se je junaško držal.

Upam, da se tisti, ki prebirate te vrstice, ne boste pohujšali in nam zamerili, če vam odkrito priznam, da smo nekateri popili pol kozarca, ali pa recimo štirikrat pol kozarca več, kot bi ga morali za žejo piti. Saj je Bog zato ustvaril vino, da ga pijemo a za žejo in tudi za dobro voljo. Človek sme postati od vina dobre volje. Nihče mu tega ne bo zameril. Ne sme pa postati od vina neumen, pameti ne sme zapiti. Vendar se pri nas često dogaja, da se ljudje tako napijejo, da niso več podobni ljudem, ampak živalim. Pa ne domačim, ampak divjim zverinam. Tam so večkrat podobni naši fantje, ko se pijani pretepajo in pobijajo v gostilnah in po cestah. Tudi med starejšimi možakarji se najdejo take zverine in celo med družinskimi očeti. V ta namen pač ni Bog ustvaril vina, ne za odrasle, še manj pa za otroke. In vendar ga pri nas pijejo tudi otroci, mali dojenčki.

Pred kratkim sem stopil B...cih v gostilno. V sobi, v katero sem vstopil, je bilo polno ljudi: fantje so bili in dekleta, možje in žene. Pri eni mizi sem opazil tudi dve mladi materi, ki sta držali v naročju otročičke. Eden ojrak je takoj, ko sem se nanj ozrl, vzbudil v meni pozornost. Bil je namreč izrečno živahen in vesel, tako da je poskakoval in kričal v materinem naročju. Govoriti še otrok ni znal.

Vsedel sem si pri sosednji mizi in opazoval otroka. In kaj sem videl? Mati je dajala otroku vino in dete je bilo že pijano. Vsi so se čudili otroku, kako rad pije vino in mati je bila ponosna na to. Tudi druga mati je prvo posnemala. In dojenčka sta pila in bila pijana. Enega izmed teh otrok so že odnesli na kraj miru, na pokopališče. Drugi še živi. In kaj bo postalo iz otroka, ki ga že mati v naročju z vinom napaja? Ali moremo pričakovati, da bo tak otrok, ki ga mati že v naročju zastruplja, ostal v življenju zdrav, da se bo razvila pri njem zdrava duša v zdravem telesu?

Matere in očete, ki dajete svojim nedoraslim otrokom alkoholne pijače, grešite proti 5. božji zapovedi, ker svoje otroke zastrupljate, uničujete in ubijate. Težak bo vaš odgovor pred Bogom za tako nespametno in grešno početje.

Radostna novost za vsakšo damo

je ta izvenredno pristala ženska obuteo iz baršuna, satena i ripsa,

ar je napravljena z naročitim obzirom na potrebe ženske noge, iz prvovrstnoga materiala ino so podplatje kak i drugi deli izdelani iz čiste kože, brez kakših drugih primešov i dónok košta **70°** — z poštneeden par **samo Din 70°** — novi brez kakši drugi stroškov. Sestavljeni po vsej pravilaj moderne ortopedije. omogočijo té cipele

siguren i eleganten hod

Dobi se od čarnoga baršuna ali satena, čarnoga ripsa ali rjavoga baršuna z špangov ali brez špange pošila jih v naprej poslani penez ali po povzetji

Otpremnica „Maja“ obüteli, Pančevo št. 19.

Dovolno je označiti svojo mero od obüteli ali z plájbasom na paperi ного doli očrtati. Neodgovarjajoče se izmeni.

Prodajalcom se da procent. 1

V naši družbi takih otrok ni bilo. Eden je sicer imel še mlečne zobe, a bil je že precej dolg. Temu smo pa branili piti vino. Mislim torej, da se nikomur nismo zamerili s tem, da smo malo bolj „resno“ pogledali kozarcu do dna. Postali smo radi tega samo boljše volje in nič pregrešnega ni bilo. Pa tudi več korajže smo imeli, da se nismo ustrašili dolge poti, ki je še bilo pred nami. (Dalje.)

NEDELA po risalaj dvajseta.

Vu onom vremeni bio je niki kralič, šteroga sin je betežen bio v Kafarnaumi. Té gda je čuo, ka Jezuš prihája z Judeje v Galilejo, šo je k njemi i proso ga je, naj doli ide i zvráči siná njegovoga, ár je začeo merati. Pravo je záto Jezuš njemi: či znamenja i čüda ne vldíte, ne verjete. Veli njemi kralič: Gospodne, hodi doli prvie kak merjé sia moj. Právi njemi Jezuš: Idi, sin tvoj živé. Vervao je človik reči, štero je pravo njemi Jezuš i šo je. Gda bi pa že doli šo, slugi so pred njega pribežali i nazvestili so govoréči: ka sin njegov živé. Zvedávao je záto vöro od njih, v šteroj njemi je ležej grátalo. I pravili so: ka večeraj ob sédmoj vöri ga je nihála tréšlika. Spoznao je záto oča, ka je ona vöra bila; vu šteroj je pravo njemi Jezuš: sin tvoj živé. I vervao je on i cela hiža njegova.

Sühe gobe küpüje vsikdar i plača po najbolšoj ceni M. GERŠAK & CO. Ljubljana, Prečna ul. 4. veletrgovina z zemeljskimi pridelki. Pošlite vzorce i ponüdbe.

AGRARNE ZADEVE

Mesnica agrarne zadrüge, štero je vodo Turk Jožef v M. Soboti, se je pred dobrim mesecom zaprla. Zadruga je svojim kotrigam naznanila, naj doma kolejo. Živine je najpre teliko bilo zavolo sühe, za klati, ka edna mesnica te neje mogla stržiti. Gda se ne bode več teliko klalo doma, gda najpre pride krma i zraste paša, te zadruga znova odpre mesnico i to pravočasno naznani v tom listi. — *Vodstvo zadrüge.*

Pošta.

Kerec Mihal, Williers Francija. 37. številko smo dali ne novo poslati. Pritožbo zavolo zemle naznani sreskomi načelstvi v M. Soboto. Zadruga bo isto napravila. **Žban János Filovci, Sabotin Ivan Strehovci, Berden Štefan Dobrovnik, Šumenjak Ivan Hofiza.** Vsi štirje zahtevajte od banske uprave, naj vam naznanijo, ka vaše pogodbe nej so odobrene, gda to dobite prinesite včas i k zadrugi v Črensovce.

Prekosnice

Eden diak jako slabo spričevalo prinese domo z šole. Oča njemi pravi: „Zdaj boš pa bit“. „Ajtek, gospod vučíteo so pravli, ka meni več niti bitje ne hasni nikaj“.

Oča pravi svojoj vekšoj hčeri: „Moja draga hči, či se dobro navčiš kühati, te se pri našoj hiži nekaj važnoga zgodi“. Hči je strašno pridna grátala, pa za par dnevov je oča celo zadovolen bio z jestvinov, ka je hči kühala. „No ajtek, ka de te tak važnoga pri nas?“ „Ja hčerka moja, ravno dnes sam küharici gor povedao, že je odišla“.

Pijanec i klüč. Orožnik v noči ovavra, ka pred ednov hižov pijanec leži: „Ka pa nejte notri, pa mate klüč v rokaj?“ „Istina, ka mam klüč, samo hiže ne morem najti!“

Ponüjena goska. Tjašek pravi g. vučíteli: „Ajtek vas dajo lepo pozdraviti, pa pitajo či bi meli gosko?“ „Oh, ka pa ka bom jo meo“, pravi vučíteo. Za par dnevov vučíteo pita Tjaška, ka je z goskov. Tjašek: „Prosim lepo g. vučíteo, goska je ozdravila i mo jo meli dale.“

PRERMURSKA POSOJILNICA r. z. z o. z. v Murski Soboti

naznanja,

da se odseli iz Sokolskega doma in bo imela od **3. oktobra 1932** naprej svoj lokal v hiši ga. **Hahn Izidorja** v Šolski ulici 1 poleg nove apoteke.